Dosarul nr. 3-3657/24
Nr. 2-24083300-12-3-29072024

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

19 noiembrie 2025 mun. *****

Judecătoriei ***** (Sediul Rîșcani)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Livia Mitrofan
Grefier Galina Boubatrîn

examinând în ședință de judecată publică, acțiunea de contencios administrativ intentată de Crețu Galina către Comisia de Licențiere a Activității Notariale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil,

c o n s t a t ă :

CIRCUMSTANȚELE DE FAPT

1. La 29 iulie 2024, Crețu Galina a depus acțiunea în contencios administrativ către Comisia de Licențiere a Activității Notariale, prin care a solicitat anularea Deciziei Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. ***** din data de ***** privind nepromovarea examenului de calificare de către candidatul Galina Crețu ca fiind ilegală; obligarea Comisiei de Licențiere a Activității Notariale la emiterea actului administrativ individual favorabil, sub forma Deciziei de promovare a candidatului Crețu Galina cu o notă pentru proba scrisă egală cu „11,00” conform aprecierii Comisiei de contestație.

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a arătat că, prin Hotărârea nr. 2 din 2 mai 2024, Comisia de Licențiere a Activității Notariale a decis desfășurarea probei scrise a examenului de calificare în profesia de notar la data de 5 iunie 2024. În conformitate cu Hotărârea nr. 1 din 30 mai 2024, Comisia a admis candidații la participarea la examenul de calificare, proba scrisă, desfășurat la Ministerul Justiției, în sala nr. 227.

3. A indicat că, în ziua examenului, la data de 5 iunie 2024, Crețu Galina s-a prezentat, împreună cu ceilalți candidați, la sediul Ministerului Justiției, unde subiectele au fost afișate pe un display în sala de examen, iar condițiile de rezolvare au fost comunicate oral.

4. A invocat că, după evaluarea lucrărilor, la data de *****, Comisia de Licențiere a emis Hotărârea nr. 1, prin care au fost comunicate rezultatele probei scrise. Potrivit acestei hotărâri, Crețu Galina nu a reușit să promoveze proba scrisă, iar la data de 14 iunie 2024

i-a fost comunicată Decizia de nepromovare nr. *****, conform căreia lucrarea cu cifrul P29 a fost notată după cum urmează: nota „3” pentru subiectul 1, nota „3” pentru subiectul 2 și nota „2” pentru subiectul 3, punctajul total acumulat fiind de „8” puncte.

5. A declarat că, în conformitate cu regulamentul, candidații care nu au fost de acord cu rezultatele obținute și cu modalitatea de desfășurare a examenului au avut dreptul de a depune contestații. Astfel, prin contestația depusă la data de 17 iunie 2024, Crețu Galina și-a exercitat acest drept.

6. A relatat că ulterior Comisia de Contestație s-a întrunit pentru a analiza contestațiile depuse de candidați, inclusiv pe cea formulată de Crețu Galina. În urma reevaluării, au fost identificate și corectate anumite discrepanțe în notare. Hotărârea nr. 1 din 27 iunie 2024 a Comisiei de Contestație a reflectat ajustările notelor, însă decizia de promovare sau nepromovare a rămas, în majoritatea cazurilor, neschimbată.

7. A subliniat că, prin Hotărârea Comisiei de Contestație din 27 iunie 2024, au fost aprobate rezultatele examinării contestațiilor asupra etapei I a examenului de calificare în profesia de notar, prin care notele la proba scrisă au fost majorate, după cum urmează: Marinescu Galina – nota acordată 11 (nota inițială 10); Drăgan Ludmila – nota acordată 13 (nota inițială 10); Corneiciuc Serghei – nota acordată 7 (nota inițială 5); Crețu Galina – nota acordată 11 (nota inițială 8); Macar Lucia – nota acordată 13 (nota inițială 7).

8. A enunțat că, în ceea ce privește candidatura lui Crețu Galina, contestația acesteia a fost examinată, iar nota la proba scrisă a fost majorată de la 8 la 11. Cu toate acestea, Comisia de Contestație a decis să mențină decizia Comisiei de Licențiere a Activității Notariale privind nepromovarea probei scrise de către Crețu Galina, având în vedere faptul că la unul dintre subiecte a obținut o notă mai mică de 3,00.

9. A consemnat că, fiind convinsă suplimentar de corectitudinea îndeplinirii probei scrise, fapt confirmat și prin punctajul acordat de Comisia de Contestație, care este cu peste 35% mai mare decât nota inițială, la data de 1 iulie 2024 s-a prezentat, la ora 08:00, la Ministerul Justiției, cu speranța legitimă că membrii Comisiei de Licențiere vor constata eroarea și o vor admite la proba verbală. Astfel, prin solicitarea din data de 1 iulie 2024, adresată Comisiei de Licențiere, a solicitat revizuirea repetată a lucrării sale și a punctajului acordat, motivând existența discrepanței dintre notele acordate de Comisia de Licențiere și Comisia de Contestație, precum și admiterea candidaturii sale la a doua etapă a examenului. Cu toate acestea, contrar bunei-credințe și practicii administrative, solicitarea respectivă nu a fost examinată în aceeași zi, fiind abordată cu o atitudine de neglijență.

10. A notat că, la data de 09 iulie 2024, a depus la adresa Comisiei de Licențiere o cerere prealabilă prin care a solicitat: anularea Deciziei Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. ***** din data de ***** privind nepromovarea examenului de calificare de către candidata Galina Crețu, având în vedere neconcordanțele și erorile procedurale constatate; reevaluarea obiectivă și corectă a lucrării sale scrise, în conformitate cu rigorile legale și regulamentare aplicabile, astfel încât să se asigure respectarea

principiilor de transparență și echitate; emiterea unei decizii de promovare a candidatului Galina Crețu, cu o notă pentru proba scrisă egală cu „11,00”, conform aprecierii Comisiei de Contestație.

11. A invocat că, prin răspunsul vicepreședintelui Comisiei de Licențiere din 24 iulie 2024, s-a lăsat fără examinare solicitarea nr. 103 din 01 iulie 2024 și cererea prealabilă nr. 10341 din 09 iulie 2024.

12. A comunicat că, după cum a menționat Comisia de Licențiere a Activității Notariale a Republicii Moldova, în decizia sa din *****, aceasta poate fi contestată la Comisia de Contestație prin depunerea unei contestații în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea hotărârii, prin intermediul secretariatului Ministerului Justiției. În cazul respingerii contestației de către Comisia de Contestație, hotărârea poate fi contestată în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile, fără a se recurge la procedura prealabilă. Analizând prevederile legale, este evident că decizia respectivă nu poate fi contestată pe deplin în fața Comisiei de Contestație ca organ de plenă jurisdicție, cu remediu efectiv complet, care să poată anula decizia de nepromovare.

13. A declarat că logica expunerii date derivă din analiza prevederilor pct. 66 din Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 631/2017, care menționează că poate fi contestată, în termen de 3 zile, doar decizia motivată de nepromovare a examenului. În acest sens, se urmărește a se reține corect și a se delimita competențele și actele emise de către Comisia de Licențiere. Regulamentul menționat face distincții clare și certe asupra tipurilor de hotărâri și decizii care pot fi emise de Comisia de Licențiere.

14. A comunicat că, continuând analiza legislației pertinente cazului, este necesar să se facă referire și la prevederile art. 21 alin. (7) din Legea cu privire la organizarea activității notarilor, care prevede expres că, „Hotărârea Comisiei de Licențiere poate fi contestată în instanța de judecată, în condițiile legii.” Prevederea legală din legea inițială nu prevede alte metode de contestare decât cele stabilite de lege.

15. A relatat că, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la organizarea activității notarilor, decizia Comisiei de Licențiere poate fi contestată în instanța de judecată, în condițiile legii, adică după parcurgerea procedurii prealabile expres stabilite de lege, respectiv prin adresarea unei cereri prealabile, așa cum a procedat la data de 09 iulie 2024. Regulamentul, ca act normativ subordonat legii, nu poate niciodată să aibă statut de lege și nici să o depășească prin efectele sale.

16. Astfel, Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 privind actele normative, la art. 8 alin. (1), stipulează că o lege este un act normativ adoptat de Parlamentul Republicii Moldova.

17. Conform art. 6 din Constituție, puterile legislativă, executivă și judecătorească sunt separate. Parlamentului, ca unică autoritate legislativă a statului, în baza art. 60 din Constituție, îi revine competența de a adopta legi constituționale, organice sau ordinare.

18. Articolele 60 alin. (1) și 61 alin. (1) din Constituție stabilesc că Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

19. În conformitate cu prevederile art. 1 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 privind actele normative, forța juridică a actelor normative se stabilește în funcție de competența și statutul autorității publice emitente, precum și de categoria actului. Limitele de competență privind adoptarea, aprobarea sau emiterea actelor normative sunt stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern și de alte acte normative.

20. Actul normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară al aceluiași emitent. În cazul modificării exprese a actului inferior, modificarea are aceeași forță juridică ca și actul modificat.

21. La art. 9 se indică expres că Constituția Republicii Moldova este Legea Supremă a statului și a societății. Niciun act normativ care contravine prevederilor acesteia nu are forță juridică.

22. Legislația civilă se interpretează și se aplică în concordanță cu Constituția Republicii Moldova, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

23. La interpretarea și aplicarea legislației civile se ține cont de necesitatea promovării aplicării uniforme a dispozițiilor legale, a bunei-credințe și a certitudinii juridice.

24. De asemenea, prin Decizia Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 3 din 16 ianuarie 2020, Înalta Curte s-a pronunțat asupra problemei ierarhiei aplicării normelor, la pct. 27, reconfirmând poziția relatată anterior. Curtea a specificat la punctul respectiv că: „de asemenea, Curtea reține că norma contestată se referă la problema ierarhiei aplicării normelor, fapt prevăzut la art. 12 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Astfel, potrivit normei menționate, dacă, la judecarea cauzei civile, se constată că o lege sau un alt act normativ nu corespunde unei legi sau unui alt act normativ cu putere juridică superioară, instanța aplică normele legii sau ale altui act normativ care are putere juridică superioară.”

24. În aceeași ordine de idei, se reține și Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 23 din 6 septembrie 2013, prin care Înalta Curte, la pct. 93–95, a statuat că: „actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare de drept, conținutul actului normativ urmând să fie în corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau de actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege. Conform doctrinei, caracterul primar al normei de drept decurge din faptul că aceasta reglementează nucleul relațiilor sociale sau modifică cadrul stabilit de un act legislativ. Guvernul nu are competență normativă primară, fiind abilitat să acționeze numai în executarea actelor legislative, respectiv hotărârile acestuia pot fi

adoptate doar în cazurile prevăzute de actul legislativ. Astfel, Curtea subliniază că legiuitorul este cel care trebuie să adopte toate deciziile esențiale în domeniile normative fundamentale, iar Guvernul poate acționa doar dacă este autorizat printr-o lege adoptată de Parlament."

25. Revenind la Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017, se constată că acesta indică expres temeiul legal al emiterii sale, și anume: „în temeiul art. 21 alin. (3) din Legea nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 277–287, art. 588)."

26. Potrivit art. 21 alin. (3) din Legea nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor, legiuitorul prevede expres că: „modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia este stabilit de Ministerul Justiției, cu consultarea Camerei Notariale."

27. Prin urmare, Regulamentul menționat, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017, nu poate depăși prevederile legii în baza căreia a fost instituit. Or, nicio dispoziție legală nu conferă Comisiei de Contestație competența de a verifica și de a se pronunța asupra legalității sau temeiniciei deciziei de nepromovare, aceasta putând fi anulată exclusiv de către emitent sau de instanța de judecată.

28. Consideră că, pentru aceste motive, este întemeiată poziția expusă inițial în cererea prealabilă din data de 09 iulie 2024.

29. A indicat că, în prim-plan, dorește să critice ilegalitatea întregului examen desfășurat, atât din punct de vedere particular, cât și colectiv, rezultând astfel o încălcare sistemică și disproporționată a procesului de evaluare în cadrul sesiunii respective.

30. A invocat că este de înțeles că, într-un stat de drept care tinde spre valorile europene, licitațiile publice și concursurile pentru funcția de procuror general sunt anulate de mai multe ori pentru a garanta cele mai înalte standarde de legalitate.

31. A declarat că, în acest context, este imperativ să se aplice aceeași rigoare și aceleași principii de transparență și echitate și în cazul examenului de calificare în profesia de notar. Având în vedere încălcările semnificative ale procedurii de evaluare și tratamentul inegal al candidaților, se impune constatarea nulității acestui examen, pentru a asigura respectarea principiilor fundamentale ale dreptului și pentru a oferi o șansă echitabilă tuturor candidaților.

32. A enunțat că, mai mult decât atât, solicită constatarea nulității examenului, având în vedere prejudiciul semnificativ adus calificativului său, care a fost diminuat cu peste 37%, fapt ce nu se încadrează în limitele unei simple „erori".

33. În vederea motivării suplimentare, solicită examinarea probei scrise a prezentului examen, procedură posibilă în virtutea ultimei Hotărâri a Comisiei de Contestație, cel

puțin sub forma unei retrospective factuale asupra etapei deja consumate. Utilizarea lexemului „posibil” nu exclude, ci confirmă existența competenței de reevaluare în condițiile stabilite de actele normative aplicabile.

34. Astfel, în cadrul procesului de contestare a probei scrise, notele următorilor candidați au fost majorate după cum urmează: Marinescu Galina – nota acordată 11 (nota inițială 10), majorare cu 10%; Drăgan Ludmila – nota acordată 13 (nota inițială 10), majorare cu 30%; Corneiciuc Serghei – nota acordată 7 (nota inițială 5), majorare cu 40%; Crețu Galina – nota acordată 11 (nota inițială 8), majorare cu 37,5%; Macar Lucia – nota acordată 13 (nota inițială 7), majorare cu 85,71%; Cheșcu Sergiu – nota acordată 14,8 (nota inițială 10), majorare cu 48%.

35. A notat că aceste majorări semnificative confirmă existența unor erori substanțiale în procesul inițial de evaluare, care depășesc limitele unor simple inadvertențe și relevă deficiențe sistemice ale procedurii de examinare.

36. Și aceasta în condițiile în care Comisia de Contestație nu poate diminua nota în urma efectuării evaluării sale, conform prevederilor normative. În caz contrar, din perspectiva unui observator independent, procentul de „eroare” ar fi cel puțin dublu și, în mod evident, nu în favoarea prestării Comisiei de Licențiere.

37. A menționat că, din totalul de 20 de contestații formulate cu privire la proba scrisă, în sensul majorării notelor, procedura a fost aplicată asupra a 6 lucrări, ceea ce reprezintă peste 25% din totalul lucrărilor verificate.

38. A relatat că, deși procentul ar fi trebuit să fie mai mare, unicul impediment a fost lipsa competenței normative a Comisiei de Contestație de a micșora nota lucrării. Din retrospectiva lucrărilor Comisiei de Licențiere, care vizează atât candidatul în cauză, cât și ceilalți candidați, se consideră că, dacă s-ar fi reverificat toate lucrările pentru corectitudinea evaluării, procentul de erori nu ar fi fost dublu, ci minim triplu. Altfel spus, din perspectiva unui observator independent, acest viciu ar fi reprezentat aproximativ 75% din totalul lucrărilor evaluate.

39. A declarat că, tot din perspectiva unui observator independent, se constată că două persoane, și anume Drăgan Ludmila și Marinescu Galina, cărora inițial li s-a majorat nota și care au fost admise la proba verbală la data de 1 iulie 2024, au beneficiat de un tratament diferențiat prin aplicarea unui punctaj mai mic sau prin nepromovare. Aceste aspecte ridică serioase îndoieli privind respectarea principiului regularității în desfășurarea examenului, nemaivorbind de cazul său, în care nota a fost corectată la maximul punctelor acordate în cadrul probei scrise la aceea perioadă.

40. A relatat că totalitatea elementelor oricărei probe ridică semne de întrebare privind posibilitatea Comisiei de Licențiere de a evalua corect, precum și privind intervenția instituției de verificare a activității acesteia.

41. A invocat că, în argumentarea suplimentară a poziției enunțate, au fost avute în vedere „rezultatele” probei verbale acordate de Comisia de Licențiere, unde, din 10

candidați admiși la proba verbală la data de *****, 8 candidați aveau nota 10, nota minimă de promovare, fiind astfel la limita trecerii sau nepromovării.

42. A notat că totalitatea elementelor oricărei probe ridică semne de întrebare privind posibilitatea Comisiei de Licențiere de a evalua corect, precum și asupra intervenției instituției de verificare a activității acesteia.

43. În argumentarea suplimentară a poziției enunțate, au fost avute în vedere «rezultatele» probei verbale acordate de Comisia de Licențiere, unde, din cei 10 candidați admiși la proba verbală la data de *****, 8 candidați au obținut nota 10, nota minimă de promovare, situându-se astfel la limita trecerii sau nepromovării.

44. La acești 8 candidați, în urma contestației probei scrise, nota a fost majorată doar pentru doi dintre ei. Astfel, la proba verbală au intrat 6 candidați cu nota minimă de promovare de 10 puncte, ceea ce este mai mic comparativ cu nota de 11 puncte acordată mie, sugerând că aceștia erau mai slab pregătiți. Rezultă, de asemenea, că notele lor la proba scrisă nu au fost majorate, indicând o pregătire mai slabă.

45. A indicat că, într-un mod „surprinzător” sau din „coincidență”, 5 dintre acești candidați au susținut proba verbală cu nota maximă de 10 puncte, ceea ce sugerează că, dacă ar fi fost evaluați diferit la proba scrisă, nu ar fi atins nota generală de promovare de 20 de puncte.

46. Or, tot din perspectiva unui observator independent, un asemenea fapt este imposibil de explicat și ridică serioase dubii privind săvârșirea de neconformități în cadrul așa-numitei «evaluări» realizate de Comisia de Licențiere.

47. A notat că aceste elemente demonstrează superficialitatea și atitudinea neglijentă cu care a fost organizat examenul în ansamblu, constatându-se astfel că procedura de evaluare este defectuoasă. Membrii Comisiei de Licențiere trebuie să se pregătească cu maximă diligență și profesionalism, atât în formularea întrebărilor pentru proba verbală și cea scrisă, cât și în evaluarea candidaților în mod uniform, respectând dreptul acestora la o apreciere corectă și echitabilă.

48. A invocat că regula generală pentru orice concurs este aprecierea competenței și a meritului, însă, mai întâi de toate, regula este respectarea de către membrii Comisiei de Licențiere a principiului previzibilității. Modalitatea de desfășurare a concursului, precum și sarcinile puse candidaților trebuie să fie previzibile, modalitatea de testare trebuie să fie prestabilită, iar sarcinile puse trebuie să aibă o singură soluție legală – indiferent de modul de redare a acesteia. De asemenea, candidații au dreptul să cunoască procentajul de îndeplinire corectă a sarcinilor și a fiecărui subiect în parte, în virtutea dreptului de a contesta motivat actul administrativ defavorabil.

49. Lipsa acestor acțiuni din partea Comisiei de Licențiere plasează candidații, inclusiv subsemnata, într-o situație de incertitudine și imprevizibilitate, permițând Comisiei, chiar și unui singur membru, să exercite un grad exagerat de discreție sau manipulare, fapt care pune în pericol aprecierea obiectivă, echidistantă și corectă a capacităților profesionale

ale candidaților. Aceasta este demonstrată de dezechilibrul semnificativ dintre nota inițială și cea atribuită ulterior de Comisia de Contestație.

50. A indicat că, prin contestația respectivă depusă la această etapă, instanța de judecată urmează să verifice legalitatea activității administrative, corectitudinea interpretării noțiunilor, proporționalitatea, egalitatea de tratament, imparțialitatea, securitatea juridică, motivarea, precum și exercitarea dreptului discreționar de către Comisia de Licențiere în desfășurarea prezentului examen.

51. A invocat că, în lipsa fișelor de examinare a răspunsurilor candidaților de către membrii Comisiei de Licențiere, cu indicarea calificativului acordat, precum și absența baremului sau a Regulamentului privind aprecierea lucrării scrise în cadrul examenului de calificare în profesia de notar, demonstrează că procedura de admitere în notariat în cadrul examenului respectiv a fost absolut arbitrară și lăsată la libera apreciere a fiecărui membru al Comisiei de Licențiere a Activității Notariale, care, chiar și individual, putea răsturna situația după bunul său plac. Acest mod de organizare a procesului de examinare încalcă principiul previzibilității, subminând astfel transparența și obiectivitatea evaluării.

52. A notat că, din analiza evaluării pretins efectuate de către Comisia de Licențiere, se observă că toți cei 42 de candidați au primit note depline la proba scrisă, fără diferențiere de sutimi, cât și, în cea mai mare parte, la proba verbală. Acest fapt indică că fiecare candidat a fost evaluat exact la fel de către toți cei șase membri ai Comisiei de Licențiere, ceea ce este extrem de puțin probabil, având în vedere că fiecare membru ar trebui să evalueze individual și în funcție de performanța specifică a candidatului la diferitele subiecte ale examenului.

53. A indicat, ca exemplu, că a obținut o notă totală de 8, repartizată astfel: 3 puncte la un subiect, 3 la altul și 2 la al treilea. Aceste evaluări au fost identice din partea tuturor membrilor comisiei, ceea ce relevă o lipsă de diversitate în apreciere și o superficialitate evidentă în procesul de evaluare. Acest model a fost aplicat și celorlalți participanți la examen, toți primind punctaje întregi, fără sutimi, fapt care ridică serioase semne de întrebare cu privire la corectitudinea și obiectivitatea întregului proces de evaluare.

54. A invocat că, în mod normal, membrii unei Comisii de Licențiere ar trebui să aibă perspective și standarde de evaluare ușor diferite, chiar dacă urmează aceleași criterii de notare. Fiecare evaluator vine cu propriul set de experiențe, cunoștințe și interpretări, care influențează modul în care percepe și evaluează răspunsurile candidaților, luând în considerare diversitatea profesională a membrilor Comisiei. Această diversitate în evaluare este esențială pentru asigurarea unui proces echitabil și obiectiv.

55. A indicat că, uniformitatea extremă a notelor acordate tuturor candidaților ridică suspiciuni din mai multe motive. Evaluarea ar trebui să fie un proces subiectiv, în care fiecare membru al comisiei își aduce contribuția unică. Dacă toți membrii acordă aceleași note, înseamnă că nu există o reflectare a individualității și expertizei fiecărui evaluator. Aceasta indică o evaluare automată sau superficială, în care membrii nu și-au exercitat cu adevărat judecata profesională.

56. Uniformitatea extremă sugerează că evaluările nu au fost realizate detaliat și atent. Fiecare candidat are puncte forte și puncte slabe unice, care ar trebui să fie reflectate în notele lor. Dacă toți candidații primesc aceleași note din partea celor șase membri ai Comisiei, acest lucru arată că diferențele individuale nu au fost luate în considerare.

57. Procesul de evaluare trebuie să fie perceput ca fiind corect și transparent. Când există suspiciuni de uniformitate extremă sau, mai corect spus, absolută în notare, încrederea publicului în integritatea și corectitudinea procesului este subminată. Candidații trebuie să aibă încredere că au fost evaluați pe baza meritelor proprii, iar orice semn de întrebare deteriorează această încredere.

58. A invocat că principiile de evaluare profesională se bazează pe obiectivitate, echitate și justiție. Când toți membrii comisiei acordă aceleași note, acest lucru contravine acestor principii și ridică întrebări serioase privind respectarea standardelor profesionale în procesul de licențiere.

59. În practică, este aproape imposibil ca toți evaluatorii să aibă exact aceleași impresii și concluzii privind fiecare răspuns al candidaților. Fiecare evaluator poate observa aspecte diferite ale răspunsurilor, iar aceste observații ar trebui să se reflecte în notele acordate. În cazul de față, este chiar imposibil ca 42 (patruzeci și doi) de candidați să fi fost evaluați identic de fiecare membru al Comisiei de Licențiere.

60. Prin urmare, această uniformitate extremă sugerează existența unor probleme sistemice în modul în care s-a desfășurat procesul de evaluare.

61. A enunțat că, în contextul prezentei sesizări și al evaluării notelor acordate tuturor candidaților în cadrul examenului, este relevantă o comparație între situația noastră și cazul concursului pentru funcția de Procuror General, analizat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 72 din 28 februarie 2024. În cazul Procurorului General, revocarea hotărârii anterioare a fost necesară datorită discrepanțelor majore între punctajele acordate de un singur evaluator, ceea ce a generat suspiciuni privind integritatea și obiectivitatea concursului.

62. La caz, situația este mult mai gravă, întrucât toți membrii Comisiei de Licențiere au acordat o notă semnificativ mai mică decât cea corectă, cu peste 85% sub nivelul corect – în situația subsemnatei concret, cu peste 40% sub nivelul corect pentru proba scrisă în general, ceea ce indică o lipsă evidentă de obiectivitate și transparență în evaluare.

63. A invocat că, Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor arată că, pentru asigurarea transparenței și legalității, a fost necesară revocarea rezultatelor anterioare și organizarea unui nou concurs.

64. A indicat că, în mod similar, pentru a restabili echitatea și corectitudinea examenului de calificare în profesia de notar, se impune anularea întregii proceduri, cu respectarea strictă a normelor legale și regulamentare aplicabile. Având în vedere prejudiciul substanțial adus calificativului său, este imperativ să se dispună nulitatea evaluării. Această măsură ar trebui să fie aplicată așa cum s-a procedat în cazul concursului pentru

funcția de Procuror General, pentru a proteja interesul public și a menține standardele de integritate în procesul de evaluare. Numai astfel se poate asigura că evaluarea candidaților este justă, transparentă și conformă cu principiile legalității și imparțialității.

65. A relatat că, analizând situația actuală și comparând-o cu cazul concursului pentru funcția de Procuror General, pot fi evidențiate mai multe motive și vicii comune aplicabile ambelor proceduri. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 72 din 28 februarie 2024 oferă un cadru de referință relevant, subliniind lipsa de obiectivitate, aplicarea diferențiată a criteriilor de evaluare și influențele nejustificate asupra notelor acordate.

66. A indicat că, în cazul concursului pentru funcția de Procuror General, revocarea hotărârii a fost determinată de diferențele semnificative dintre punctajele acordate de un evaluator în raport cu ceilalți. În situația din speță, însă, circumstanțele sunt chiar mai grave, întrucât toți membrii Comisiei de Licențiere au acordat note nejustificat de mici, cu peste 85% sub nivelul real, fapt ce indică o lipsă colectivă de obiectivitate. Această lipsă de obiectivitate compromite integritatea întregului proces de evaluare.

67. A enunțat că, în ambele cazuri, aplicarea neuniformă a criteriilor de evaluare a condus la rezultate inechitabile și viciate. În cazul concursului pentru Procuror General, evaluatorii au aplicat standarde diferite, afectând corectitudinea rezultatelor finale. În cazul de față, discrepanțele majore dintre notele inițiale și cele finale, stabilite în urma reevaluării de către Comisia de Contestație, au generat un tratament inegal și nejustificat între candidați.

68. Însă, Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor evidențiază existența unor influențe nejustificate asupra notelor acordate, fapt care a condus la anularea rezultatelor anterioare. În mod similar, în situația din speță, diferențele marcante dintre notele inițiale și cele stabilite ulterior sugerează erori grave în procesul de evaluare inițial.

69. De asemenea, în ambele cazuri, lipsa de transparență în procesul de evaluare a constituit un factor determinant. În concursul pentru funcția de Procuror General, discrepanțele majore dintre punctajele acordate au evidențiat lipsa de transparență. În cazul de față, această lipsă este demonstrată prin nepublicarea fișelor de examinare, a baremelor de evaluare și prin imposibilitatea de a verifica aplicarea exactă a notării de către fiecare membru al Comisiei de Licențiere, contrar situației reale.

70. A indicat, în concluzie, că motivele identificate în Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 72 din 28 februarie 2024 sunt pe deplin aplicabile și în cauza de față. Similaritatea viciilor procedurale evidențiază necesitatea aplicării nulității notelor acordate și a dispunerii unei reevaluări în condiții echitabile și transparente, în vederea restabilirii integrității și corectitudinii procesului de evaluare

71. A invocat că, în contextul desfășurării examenului de calificare pentru profesia de notar, aplicarea neuniformă a criteriilor de evaluare și modul de organizare a examenului ridică probleme majore de legalitate și corectitudine, astfel cum sunt reglementate de

Codul administrativ al Republicii Moldova. Potrivit art. 16 din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice presupune alegerea între mai multe soluții posibile, toate conforme cu scopul legii. Cu toate acestea, exercitarea acestui drept nu poate avea loc într-o manieră arbitrară, respectiv fără o justificare rațională, obiectivă și verificabilă.

72. A relatat că aceste elemente demonstrează o încălcare a principiului egalității de tratament și sugerează o exercitare arbitrară a dreptului discreționar de către Comisia de Licențiere a Activității Notariale. În sinteză, modul de acțiune al Comisiei este contrar principiilor legalității și proporționalității, astfel cum sunt consacrate de legislația administrativă.

73. A indicat că aceste încălcări ale garanțiilor procedurale în cadrul procedurii administrative constituie erori grave de procedură, care au afectat caracterul echitabil al procesului de evaluare și au influențat în mod determinant rezultatul examinării, fiind de natură să împiedice promovarea candidatului.

74. A enunțat că ilegalitatea deciziei contestate atrage anularea acesteia și dispunerea reevaluării candidatului. Reevaluarea constituie consecința juridică firească a constatării nelegalității, implicând pierderea valabilității și a efectelor juridice ale deciziei administrative contestat.

75. Potrivit art. 141 alin. (1) din Codul administrativ, în cazul erorilor deosebit de grave, actul administrativ individual este nul și nu produce efecte juridice din momentul emiterii. Pe de altă parte, în cazul erorilor grave, actul administrativ este neîntemeiat și produce efecte juridice până la anularea sa definitivă. Prin urmare, orice problemă de legalitate procedurală trebuie analizată atât prin prisma existenței unei erori deosebit de grave, cât și a unei erori grave, în funcție de intensitatea și impactul încălcărilor constatate.

76. A indicat că Decizia Comisiei de Licențiere a Activității Notariale este neîntemeiată, iar candidatul este îndreptățit la obținerea unei decizii favorabile, întrucât actul contestat este viciat în special sub aspectul încălcării principiului proporționalității, al interpretării eronate a noțiunilor juridice nedefinite și al nerespectării principiului egalității de tratament. Comisia era obligată să respecte aceste principii la emiterea deciziilor privind evaluarea candidaților la examenul de calificare în profesia de notar.

77. Or, orice dubiu serios privind capacitatea profesională a candidatului trebuia analizat și evaluat prin prisma proporționalității și a egalității de tratament, iar nu soluționat în mod arbitrar.

78. Controlul efectiv al deciziei Comisiei de Licențiere implică verificarea tuturor aspectelor de legalitate procedurală și substanțială, inclusiv respectarea egalității de tratament, proporționalității, securității juridice, obligației de motivare, corectitudinii cercetării din oficiu, imparțialității și interpretării corecte a noțiunilor juridice nedefinite.

Numai printr-un asemenea control poate fi asigurat standardul unei protecții efective pentru candidații participanți la examenul de calificare în profesia de notar.

79. În temeiul art. 53 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului administrativ și repararea prejudiciului cauzat.

80. A invocat că nu au fost explicate criteriile de verificare a lucrării scrise și nici motivele concrete pentru care aceasta nu a fost promovată. Or, candidatul este ferm convins că lucrarea sa demonstrează un nivel suficient de cunoaștere a abilităților practice de expunere și aplicare a cunoștințelor teoretice în materie de drept.

81. Chiar și presupunând existența unei marje de deviere între modul de prezentare a răspunsurilor la proba scrisă și percepția Comisiei de Licențiere, aceasta era obligată să se conformeze spiritului legii și principiilor corectitudinii și echității, aspect care, de altfel, a fost recunoscut implicit prin reevaluarea efectuată de Comisia de Contestație. În profesia de notar, fiecare notar are libertatea de a alege soluția juridică cea mai adecvată pentru client, luând în considerare atât starea de fapt, cât și prevederile legale aplicabile.

82. Dat fiind că actele notariale solicitate prin întrebările formulate la proba scrisă nu au o formă rigid prestabilită de legiuitor, candidatul a indicat destinatarul actului, părțile implicate, denumirea actului notarial, circumstanțele de fapt, analiza acestora prin prisma normelor legale incidente și, în final, a propus soluția juridică optimă, materializată prin întocmirea actului notarial solicitat, în concordanță cu datele furnizate de părțile implicate.

83. A invocat că aceste elemente demonstrează superficialitatea și atitudinea neglijentă cu care a fost organizată etapa I a examenului, rezultând caracterul defectuos al procedurii de evaluare. Membrii Comisiei de Licențiere aveau obligația de a elabora subiectele cu maximă diligență și profesionalism și de a evalua lucrările candidaților în mod uniform, cu respectarea limitelor dreptului discreționar.

84. Regula generală a oricărui concurs constă în aprecierea competenței și a meritului, însă, înainte de toate, este esențială respectarea principiului previzibilității. Modalitatea de desfășurare a concursului, precum și sarcinile puse candidaților trebuie să fie previzibile, modalitatea de testare trebuie să fie prestabilită, iar sarcinile formulate trebuie să admită o singură soluție legală, indiferent de modalitatea de redare a acesteia.

85. Totodată, candidații au dreptul să cunoască procentajul de îndeplinire corectă a sarcinilor și punctajul aferent fiecărui subiect, în virtutea dreptului de a critica motivarea unui act administrativ defavorabil.

86. A indicat că toate aceste acțiuni și omisiuni ale Comisiei de Licențiere au plasat candidatul într-o stare de incertitudine și imprevizibilitate, permițând Comisiei o marjă excesivă de apreciere, susceptibilă de manipulare, ceea ce pune în pericol evaluarea obiectivă, echidistantă și corectă a capacităților profesionale ale candidaților. Această

situație este demonstrată de dezechilibrul evident dintre nota inițială acordată de Comisia de Licențiere și cea stabilită ulterior de Comisia de Contestație.

87. A invocat că, prin respingerea candidaturii ca urmare a evaluării probei scrise, Comisia de Licențiere a încălcat dreptul candidatului la viață profesională, garantat de art. 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În plus, obstacolele nelegitime create de Comisie în calea accesului la profesia dorită constituie o atingere a dreptului fundamental la muncă și la viață profesională, în condițiile în care refuzul nu a fost motivat concret, nici în privința notării acordate, nici a calificativului stabilit.

88. A indicat că, prin neadmiterea în profesia de notar, candidatul a fost supus unei stări de dezamăgire, frustrare și neîncredere, fiind lipsit de posibilitatea de a exercita profesia pentru care se pregătise temeinic, având o așteptare legitimă de reușită. Pregătirea pentru examen a început cu mult timp înainte, candidatul dedicând ore întregi studiului și organizându-și ziua astfel încât să aloce suficient timp pregătirii, aspecte ce reies și din evaluarea realizată de Comisia de contestație.

89. A notat că analiza deciziei Comisiei de Licențiere din ***** relevă caracterul nerezonabil al acesteia, fiind demonstrată existența unei erori fundamentale, suficientă pentru a justifica anularea deciziei și evidențiind caracterul său irațional. Soluțiile propuse de candidat erau conforme cu situația de fapt și cu normele legale aplicabile, iar decizia Comisiei, prin lipsa motivării adecvate și detaliate, contravine principiilor de transparență și corectitudine procedurală, afectând dreptul fundamental la o evaluare obiectivă și echitabilă

90. A subliniat că menținerea deciziei contestate ar putea încuraja Comisia să acționeze în continuare arbitrar, fără a-și exercita obiectiv atribuțiile prevăzute de lege și fără a respecta drepturile candidaților. Nemotivarea deciziei, în condițiile în care actul normativ prevede expres necesitatea motivării, constituie un fapt ilegal și limitează dreptul persoanelor vizate de a contesta efectiv decizia. Mai mult, conform Hotărârii nr. 18 din 3 iulie 2018 a Curții Constituționale, candidații au dreptul să cunoască procentajul de îndeplinire a fiecărui subiect, ceea ce nu s-a respectat.

91. Prin urmare, procedura este defectuoasă, iar decizia Comisiei de Licențiere din ***** privind respingerea candidaturii este nerezonabilă și trebuie anulată, cu dispunerea reevaluării lucrării în condiții echitabile și transparente.

92. Suplimentar, a indicat că lipsa fișelor de examinare a lucrărilor de către membrii Comisiei de Licențiere, cu indicarea calificativului acordat, lipsa baremului și absența unui regulament clar de apreciere a lucrărilor scrise în cadrul examenului de calificare în profesia de notar demonstrează caracterul arbitrar al procedurii de admitere în notariat, lăsând decizia la libera apreciere a fiecărui membru al Comisiei și încălcând principiul previzibilității.

93. A indicat că, în lipsa acestor probe, nu se poate concluziona că decizia Comisiei de Licențiere este rezonabilă, soluția emisă fiind lipsită de suport probatoriu și manifestând caracter arbitrar. Imposibilitatea de a lua cunoștință de motivele care au stat la baza neadmiterea în profesia de notar a condus la încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

94. De asemenea, în absența unui regulament clar privind aprecierea lucrărilor la proba scrisă, nu se poate identifica dacă lucrarea a fost verificată de vreun membru al Comisiei, nu există borderoul cu calificativele acordate, iar decizia de respingere este nemotivată. Procedura este, prin urmare, ab initio defectuoasă, iar deciziile sunt ilegale.

95. Legea obligă Comisia de Licențiere a Activității Notariale să emită o decizie motivată, cuprinzând faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei privind promovarea sau nepromovarea candidaților. Mai mult, legea permite candidatului să conteste existența unor dubii serioase privind respectarea legalității desfășurării examenului.

96. Curtea Constituțională, în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, a stabilit că trebuie să existe un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate garanțiile procedurale. Neasigurarea unui drept procedural poate constitui o problemă centrală a litigiului, iar dispozițiile contestate trebuie să urmărească realizarea unui scop legitim.

97. Curtea Constituțională a apreciat că dispozițiile contestate trebuie să urmărească realizarea unui scop legitim. În cazul de față, în nota informativă la proiectul de lege nu se regăsește niciun argument plauzibil privind necesitatea limitării controlului judiciar al deciziilor Comisiei de Licențiere în materie de notare.

98. În acest context, este important de menționat că noțiunea de „drepturi și obligații cu caracter civil” nu poate fi interpretată doar prin prisma dreptului intern al statului, ci reprezintă o noțiune autonomă, derivată din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Articolul 6 alin. (1) se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației care reglementează modul de soluționare a contestației (civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să soluționeze litigiul – instanță de drept comun, organ administrativ etc.

99. Aplicabilitatea art. 6 alin. (1) în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei „contestații”. În plus, aceasta trebuie să se întemeieze pe un „drept” care poate fi pretins, cel puțin în mod credibil, și recunoscut în dreptul intern, indiferent dacă acest drept este sau nu protejat de Convenție. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate viza atât existența dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile de exercitare.

100. În final, rezultatul procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul „civil”. Dacă legătura este foarte slabă sau consecințele independente, art. 6 alin. (1) nu este aplicabil.

101. Astfel, la caz, lipsa unei motivări adecvate și a transparenței în evaluarea lucrării la proba scrisă, precum și absența unui regulament clar privind aprecierea acestor lucrări, conduc la concluzia că procedura de evaluare a fost defectuoasă și arbitrară. Aceasta a încălcat dreptul fundamental la un proces echitabil și la o evaluare obiectivă, garantat atât de legislația națională, cât și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

102. A subliniat că aceste erori procedurale grave, admise de Comisia de Licențiere, au afectat echitatea procesului de evaluare, fiind necesară verificarea respectării drepturilor procedurale ale candidatului, conform legislației speciale, precum și a existenței eventualelor circumstanțe care ar fi putut influența exercitarea acestora.

103. A menționat că, în situația în care Comisia de Licențiere constată existența unor dubii serioase privind competențele și cunoștințele candidatului, aceasta are obligația de a acorda candidatului posibilitatea de a clarifica aceste dubii, prin oferirea de explicații și prezentarea probelor care să susțină poziția sa. Totodată, Comisia trebuie să evalueze materialele disponibile pe baza unei analize complete, obiective și multiplan, astfel încât să nu apară discrepanțe mari între notele inițiale și cele atribuite ulterior de Comisia de contestație.

104. Deși Comisia de Licențiere dispune de o marjă considerabilă de apreciere, aceasta nu este nelimitată și trebuie să se bazeze pe circumstanțe obiective, care, în opinia candidatului, nu au fost identificate și evaluate corespunzător în cazul dubiilor legate de competențele și cunoștințele sale.

105. Totodată, s-a subliniat că, în timpul desfășurării examenului de calificare pentru profesia de notar, Comisia a încălcat prevederile legale prin modificarea întrebărilor, fapt la care candidatul a protestat fără rezultat. Regulile examenului, stabilite prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 631/2017, sunt menite să asigure un proces echitabil, transparent și obiectiv, prevăzând că toți candidații trebuie să răspundă la aceleași întrebări, selectate aleatoriu, fie de un membru al Comisiei de Licențiere, fie printr-un sistem automatizat.

106. A indicat că, în ziua examenului, Comisia de Licențiere a extras inițial trei întrebări, în conformitate cu procedura stabilită, însă ulterior un membru responsabil a modificat una dintre întrebări, cu încălcarea regulilor aplicabile. Această conduită subminează principiile de corectitudine și imparțialitate ale examenului, permițând potențiale influențe subiective sau favoritisme, în contradicție cu prevederile Ordinului Ministrului Justiției nr. 631/2017.

107. A subliniat că modificarea întrebărilor fără respectarea procedurilor și fără asigurarea transparenței necesare compromite integritatea examenului, afectează încrederea în procesul de evaluare și ridică dubii serioase cu privire la echitatea și obiectivitatea acestuia, fiind o practică inacceptabilă.

108. În concluzie, a arătat că procedura de evaluare a examenului de calificare pentru profesia de notar trebuie reevaluată și corectată pentru a restabili transparența, corectitudinea și echitatea. Modificarea întrebărilor în ziua examenului, lipsa motivării

adecvate și a transparenței în evaluarea lucrărilor scrise, precum și absența unui regulament clar privind aprecierea acestora demonstrează caracterul defectuos și arbitrar al procedurii. Aceste încălcări aduc atingere dreptului fundamental la un proces echitabil și la o evaluare obiectivă, garantat de legislația națională și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, impunând anularea deciziei de nepromovare și dispunerea unei reevaluări corecte și obiective a lucrărilor.

109. A indicat că, pentru a clarifica punctul invocat, este important de subliniat faptul că, în cadrul acestui examen, dreptul la un remediu efectiv a fost încălcat, circumstanță care ar trebui să conducă, în mod inevitabil, la nulitatea întregii proceduri și a examenului.

110. Cu toate acestea, situația creată poate fi remediată prin aplicarea prevederilor legale cu forță juridică superioară. Astfel, potrivit art. 1 alin. (2) din Codul administrativ, legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale, dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.

111. De asemenea, alin. (3) al aceluiași articol prevede că actele normative subordonate legii se aplică la reglementarea raporturilor administrative doar în cazurile în care sunt emise în temeiul legii și nu contravin acesteia.

112. Este evident că nu se impune o motivare suplimentară cu privire la faptul că Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017, cu modificările ulterioare, precum și informațiile Camerei Notariale nr. 371/2024 din 03.05.2024 și nr. 390/2024 din 27.05.2024, constituie acte normative subordonate legii, fiind necesar a se analiza locul și forța juridică a acestora în raport cu legea, Constituția, tratatele și pactele internaționale.

113. De altfel, Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 privind actele normative stipulează, la art. 8 alin. (1), că legea este un act normativ adoptat de Parlamentul Republicii Moldova.

114. Potrivit art. 6 din Constituția Republicii Moldova, puterile legislativă, executivă și judecătorească sunt separate, iar, conform art. 60 din Constituție, Parlamentul este unica autoritate legislativă a statului, căreia îi revine competența de a adopta legi constituționale, legi organice și legi ordinare.

115. În conformitate cu art. 7 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, forța juridică a actelor normative se stabilește în funcție de competența și statutul autorității publice emitente, precum și de categoria actului normativ. Limitele de competență privind adoptarea, aprobarea sau emiterea actelor normative sunt stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, precum și de alte acte normative.

116. Totodată, actul normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară al aceluiași emitent, iar, în cazul modificării exprese a actului inferior, modificarea are aceeași forță juridică precum actul modificat.

117. La art. 9 din Legea nr. 100/2017 se prevede expres că Constituția Republicii Moldova este Legea Supremă a statului și a societății, iar niciun act normativ care contravine prevederilor acesteia nu are forță juridică. Legislația națională se interpretează și se aplică în concordanță cu Constituția Republicii Moldova, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și cu celelalte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte.

118. La interpretarea și aplicarea legislației se ține cont de necesitatea promovării aplicării uniforme a dispozițiilor legale, a bunei-credințe și a certitudinii juridice.

119. În aceeași ordine de idei, prin Decizia Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 3 din 16 ianuarie 2020, Înalta Curte s-a expus asupra problemei ierarhiei aplicării normelor, reconfirmând poziția expusă anterior. Astfel, la pct. 27 din decizie, Curtea a statuat că: „Curtea reține că norma contestată se referă la problema ierarhiei aplicării normelor, prevăzută la art. 12 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Potrivit normei menționate, dacă la judecarea cauzei civile se constată că o lege sau un alt act normativ nu corespunde unei legi sau unui alt act normativ cu o putere juridică superioară, instanța aplică normele legii sau ale actului normativ cu putere juridică superioară.”

120. În aceeași linie argumentativă se înscrie și Hotărârea Curții Constituționale nr. 23 din 6 septembrie 2013, în care, la pct. 93–95, Curtea a reținut că actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare de drept, iar conținutul acestuia trebuie să fie în concordanță cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior. Un asemenea act nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau de actul normativ superior și nu poate interveni în domenii nereglementate de lege.

121. Conform doctrinei și jurisprudenței constituționale, caracterul primar al normei de drept derivă din faptul că aceasta reglementează nucleul relațiilor sociale sau modifică cadrul stabilit de un act legislativ. Guvernul nu dispune de competență normativă primară, fiind abilitat să acționeze exclusiv în executarea actelor legislative, iar hotărârile acestuia pot fi adoptate doar în cazurile prevăzute expres de lege.

122. În consecință, Curtea a subliniat că legiuitorul este singurul abilitat să adopte deciziile esențiale în domeniile normative fundamentale, iar, în numeroase domenii, Guvernul poate interveni doar în baza unei autorizări exprese conferite prin lege adoptată de Parlament.

123. Astfel, revenind la Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017, se constată că în cuprinsul acestuia este indicată expres baza legală a emiterii, respectiv: „în temeiul art. 21 alin. (3) din Legea nr. 69 din 14

aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 277–287, art. 588).

124. Potrivit prevederilor art. 21 alin. (3) din Legea nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor, legiuitorul stabilește în mod expres că: „Modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia este stabilit de Ministerul Justiției, cu consultarea Camerei Notariale.”

125. Prin urmare, Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017, nu poate depăși cadrul legal instituit prin norma de abilitare, fiind obligat să se conformeze prevederilor legale, constituționale și celor internaționale, iar, în caz de divergență, să fie aplicate dispozițiile actelor normative cu forță juridică superioară.

126. Această concluzie rezultă și din prevederile art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, care stipulează că anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă, privind domenii specifice de activitate, pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă o asemenea reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor Codului administrativ.

127. În același sens, se impune a fi avut în vedere și scopul legislației administrative, consacrat la art. 3 din Codul administrativ, potrivit căruia legislația administrativă are ca finalitate reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, cu luarea în considerare a interesului public și a regulilor statului de drept.

128. Deopotrivă, la nivelul art. 4 din Codul administrativ se prevede că, în cazul în care printr-un tratat internațional la care Republica Moldova este parte sunt stabilite dispoziții diferite de cele prevăzute de legislația administrativă, se aplică dispozițiile tratatului internațional.

129. Pentru aceste motive, se impune, în mod evident, stabilirea existenței unor eventuale discrepanțe între prevederile legislației administrative, la nivelul Regulamentului privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017, pe de o parte, și prevederile legii, ale Constituției sau ale tratatelor internaționale, pe de altă parte, precum și — aspect esențial și totodată dificil de asumat — aplicarea normelor cu forță juridică superioară în detrimentul actului normativ subordonat legii.

130. În acest context, într-o primă etapă, vor fi enunțate dispozițiile relevante ale tratatelor internaționale, Constituției și legii, care se află pe o treaptă superioară în ierarhia normelor juridice față de actul normativ subordonat legii. Într-o a doua etapă, va fi motivată, din punct de vedere juridic, legalitatea și necesitatea aplicării acestora în raport cu Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în

profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017.

131. A indicat că, potrivit Pactului Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, adoptat la 16 decembrie 1966 (ratificat de Republica Moldova), art. 2 alin. (3) prevede că statele părți la prezentul Pact se angajează:

a) să garanteze că orice persoană ale cărei drepturi sau libertăți recunoscute în prezentul Pact au fost încălcate dispune de o cale de recurs efectivă, chiar și atunci când încălcarea a fost comisă de persoane care au acționat în exercitarea funcțiilor lor oficiale;

b) să garanteze că autoritatea competentă, fie judiciară, administrativă ori legislativă sau orice altă autoritate competentă potrivit legislației statului, se va pronunța asupra drepturilor persoanei care exercită calea de recurs, precum și dezvoltarea posibilităților de recurs jurisdicțional;

c) să garanteze că autoritățile competente vor da curs oricărui recurs recunoscut ca fiind justificat.

132. De asemenea, art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, intitulat *„Dreptul la un remediu efectiv”*, consacră faptul că orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate are dreptul la un remediu efectiv în fața unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea ar fi fost săvârșită de persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

133. Nu se impune reluarea în detaliu a drepturilor și libertăților încălcate, având în vedere că acestea au fost deja identificate în mod cert și expuse anterior. Prin urmare, analiza se va concentra, în mod prioritar, asupra semnificației noțiunilor de „instanță” și de „remediu efectiv” în sensul Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și asupra exigențelor stabilite de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în această materie.

134. Astfel, „instanța” la care se referă art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu trebuie să fie, în toate cazurile, o instanță judecătorească în sens strict sau o instanță în sensul art. 6 ori al art. 5 § 4 din Convenție. Aceasta poate fi o autoritate cu caracter cvasi-jurisdicțional, cum ar fi, de exemplu, Avocatul Poporului (Ombudsmanul), o autoritate administrativă (spre exemplu, un ministru) sau o autoritate politică, cum ar fi o comisie parlamentară.

135. Sub acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că un organ nejudecătoresc trebuie să dispună de competența de a adopta o decizie cu caracter obligatoriu din punct de vedere juridic, pentru a putea fi considerat un remediu efectiv. În caz contrar, nu se poate concluziona că respectivul organ oferă garanții procedurale suficiente în sensul art. 13 din Convenție.

136. Pentru a fi calificată drept efectivă, o cale de atac trebuie să fie capabilă să ofere, în mod direct, o reparație adecvată pentru situația reclamată. Simpla existență formală a

unei proceduri nu este suficientă dacă aceasta nu poate conduce la înlăturarea încălcării sau la repararea consecințelor acesteia.

137. Exigențele art. 6 din Convenție pot fi relevante pentru aprecierea caracterului efectiv al unei căi de atac în sensul art. 13. Ca regulă generală, criteriul fundamental al echității procedurii, care include principiul egalității armelor, constituie un element esențial al unei căi de atac efective. O cale de atac nu poate fi considerată efectivă decât dacă sunt asigurate condițiile minime care permit reclamantului să conteste în mod real o decizie ce restrânge drepturile sale garantate de Convenție.

138. În accepțiunea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, termenul „efectiv" înseamnă că respectiva cale de atac trebuie să fie adecvată și accesibilă. Aceasta trebuie să permită denunțarea pretinsei încălcări a Convenției și să ofere o posibilitate reală de remediere a acesteia. Cerințele excesiv de restrictive sau pur formale pot determina pierderea caracterului efectiv al căii de atac.

139. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat încălcarea art. 13 din Convenție, coroborat cu art. 11, în situațiile în care calea de atac de care dispuneau reclamanții era una exclusiv *a posteriori*, nefiind de natură să constituie o reparație corespunzătoare pentru pretinsele încălcări ale Convenției.

140. În mod special, exercitarea unei căi de atac nu trebuie să fie împiedicată în mod nejustificat prin omisiunile autorităților statului pârât. Lipsa de acțiune sau inacțiunea autorităților poate lipsi calea de atac de caracterul său efectiv, în sensul art. 13 din Convenție.

141. Totodată, întinderea controlului pe care îl poate exercita o instanță națională sau o autoritate administrativă trebuie să fie suficientă pentru a asigura respectarea art. 13. Insuficiența competențelor de control ale instanțelor naționale sau ale autorităților administrative poate conduce, prin ea însăși, la constatarea încălcării art. 13 din Convenție.

142. Curtea a subliniat, de asemenea, că căile de atac nu pot fi considerate efective atât timp cât există îndoieli cu privire la competența instanțelor civile, penale, administrative sau a altor autorități de a examina o plângere, în lipsa unui mecanism eficient de soluționare a acestei incertitudini. În asemenea situații, revine Guvernului obligația de a demonstra eficacitatea ansamblului căilor de atac disponibile; în caz contrar, Curtea poate constata încălcarea art. 13 din Convenție.

143. Pentru a fi considerată efectivă, o cale de atac trebuie să fie capabilă să ofere, în mod direct, o reparație adecvată pentru situația reclamată. Mijloacele de plângere sunt apreciate ca fiind „efective" în măsura în care ar fi putut preveni apariția sau continuarea pretinsei încălcări ori ar fi putut acorda persoanei vizate o reparație corespunzătoare pentru încălcarea deja produsă.

144. În plus, în cazul în care se invocă, în mod justificabil, încălcarea unuia sau a mai multor drepturi garantate de Convenție, victima trebuie să dispună de un mecanism care

să permită examinarea pe fond a pretenției sale, precum și stabilirea răspunderii agenților sau a organelor statului pentru încălcarea constatată.

145. În ceea ce privește accesul la o profesie, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că „controlul asupra nivelului de cunoștințe necesare pentru a fi primit într-o profesie" implică aspecte ce țin de drepturi cu caracter civil. În acest sens, Curtea a reținut că aplicarea unor dispoziții din legislația națională privind controlul competenței profesionale, precum și îndepărtarea din profesie pentru necorespundere profesională, se încadrează în categoria „contestațiilor privind un drept civil", în sensul art. 6 alin. (1) din Convenție.

146. Curtea a constatat, de asemenea, că normele naționale aplicabile atribuiau competența unei „comisii de recurs", abilitată să verifice, pe de o parte, regularitatea procedurii desfășurate în fața comisiei de admitere în profesie, iar, pe de altă parte, îndeplinirea de către candidați a condițiilor legale de înmatriculare.

147. Sub primul aspect, comisia de recurs avea obligația de a se pronunța asupra eventualelor vicii de procedură survenite în desfășurarea concursului. Or, fiind vorba despre elemente ce țin de adoptarea unor decizii cu caracter jurisdicțional, acestea se încadrează în categoria aspectelor susceptibile de control, intrând sub incidența garanțiilor prevăzute de art. 6 alin. (1) din Convenție.

148. Sub cel de-al doilea aspect, referitor la evaluarea cunoștințelor și a experienței necesare pentru exercitarea unei anumite profesii, Curtea a apreciat că această activitate se apropie de natura unui examen școlar sau universitar. O asemenea evaluare nu intră, în mod obișnuit, în competența normală a unui judecător, care este chemat, de regulă, să soluționeze un litigiu, și nu beneficiază pe deplin de garanțiile instituite de art. 6 alin. (1) din Convenție.

149. Prin urmare, activitatea de evaluare propriu-zisă a cunoștințelor și a experienței profesionale nu este, în sine, susceptibilă de a fi examinată ca un „litigiu", în sensul Convenției, însă procedura și legalitatea desfășurării acestei evaluări rămân supuse controlului, în măsura în care pot afecta drepturi cu caracter civil.

150. Curtea a statuat, în această privință, că o asemenea atribuire de competență în materie nu este, prin ea însăși, contrară dispozițiilor Convenției, care însă impune respectarea unei reguli esențiale: ori jurisdicțiile ordinelor profesionale îndeplinesc exigențele art. 6 alin. (1) din Convenție, ori, în cazul în care nu le îndeplinesc, legislația națională trebuie să prevadă accesul, într-o etapă ulterioară, la un organ de plină jurisdicție, care să ofere toate garanțiile procedurale prevăzute de acest articol.

151. În conformitate cu art. 20 alin. (2), se menționează că nici o lege nu poate încălca prevederile Constituției Republicii Moldova, și, în mod special, prevederile referitoare la dreptul de acces la justiție.

152. Cu referire la existența garanțiilor procedurale efective, Curtea Constituțională a Republicii Moldova (HCC 18/2018, §§ 62-63) a reținut că prestațiile subiecților

Hotărârilor Comisiei de licențiere, evident nerezonabile, trebuie reevaluate, prin verificarea lucrării scrise și a înregistrărilor audio ale răspunsului prezentat la proba orală de către o comisie independentă, diferită de Comisia de licențiere. Curtea a subliniat că această comisie independentă trebuie să fie și plenipotențială, având atribuții depline pentru reevaluare.

153. În ceea ce privește contestarea în ordinea contenciosului administrativ, Curtea Constituțională a Republicii Moldova (HCC 239/2020, § 35) a reținut că procedura prealabilă este gratuită, însă nu presupune implicarea unui organ cu atribuții jurisdicționale, ci implică fie același organ care a emis actul administrativ, fie organul ierarhic superior.

154. Astfel, din analiza deciziilor Curții Constituționale și a CEDO rezultă că, în speța de față, Comisia de contestație trebuie să îndeplinească un rol absolut independent, inclusiv față de Comisia de licențiere, întrucât ultima nu poate acționa ca judecător în propria cauză.

155. Prin urmare, Comisia de contestație trebuie să asigure dreptul la un remediu efectiv deplin la nivel intern, acționând ca o instanță veritabilă de recurs cu plenitudine jurisdicțională, în vederea respectării prevederilor art. 6 și 13 din CEDO.

156. A indicat că, ținând cont de prevederile CEDO și de practica CtEDO, în materie de evaluare, comparabilă cu un examen de tip școlar sau universitar, trebuie avute în vedere reglementările Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Prin Ordinul nr. 47 din 23 ianuarie 2018 a fost aprobat Regulamentul privind examenul național de bacalaureat, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova pe 23 februarie 2018.

157. Regulamentul prevede că, pentru fiecare disciplină de examen, se constituie o Comisie Republicană de Examinare a Contestațiilor, responsabilă de examinarea contestațiilor depuse de candidați, conform articolului 59. Această comisie are rolul de a reevalua testele și de a asigura corectitudinea și transparența procesului de evaluare.

158. În conformitate cu articolul 166 al regulamentului, rezultatul reexaminării nu poate conduce la diminuarea notei inițiale. Nota acordată de Comisia Republicană de Examinare a Contestațiilor este considerată definitivă și nu poate fi contestată ulterior.

159. Astfel, Comisia Republicană de Examinare a Contestațiilor reprezintă un organ complet de jurisdicție, având autoritatea de a reevalua lucrările și de a adopta decizii finale cu privire la notele candidaților. Aceasta asigură un proces echitabil și transparent, în care deciziile sunt definitive și nu pot fi contestate ulterior, garantând, în esență, dreptul la un remediu efectiv și protecția legală a candidaților.

160. Prin urmare, în contextul contestației privind evaluarea în cadrul examenului de calificare în profesia de notar, este imperativ ca Comisia de contestație să acționeze ca un organ cu plină jurisdicție, asigurând astfel un proces de evaluare corect, transparent și echitabil, în conformitate cu standardele stabilite de practica CEDO. Aceasta implică faptul că orice nereguli sau vicii de procedură în desfășurarea examenului trebuie

remediate, iar notele acordate să reflecte în mod fidel competențele și cunoștințele candidaților.

161. Totodată, în urma analizării Opiniei separate a membrului Comisiei de contestație, domnul Vladislav Cirlan, asupra Hotărârii Comisiei de contestație din 17.07.2024, deși împărtășesc anumite viziuni privind garantarea dreptului la remediu efectiv, nu sunt de acord cu afirmația potrivit căreia: ”(...) hotărârea privind aprobarea rezultatelor la cele două probe ale examenului nu sunt acte administrative, ci operațiuni administrative (...)„, contrar acestei poziții, consider că aceste hotărâri reprezintă acte administrative, care pot fi contestate conform prevederilor Codului Administrativ și legislației aferente.

162. În vederea clarificării acestei probleme, este necesar să analizăm mai multe noțiuni prevăzute în actele normative pentru a stabili dacă ele corespund aceluiași concept sau sunt distincte, și anume: „cale de atac”, „contestație”, „cerere prealabilă”, „procedură prealabilă” și „recurs administrativ”.

163. Astfel, recursul administrativ (procedura prealabilă) și recursul contencios sunt două mijloace distincte prin care cetățenii pot contesta actele administrative care le afectează drepturile sau interesele legitime.

164. În dreptul administrativ, recursul administrativ reprezintă o cale de atac prin care o persoană se adresează autorității administrative emitente sau unei autorități ierarhic superioare, solicitând anularea, modificarea actului vătămător sau emiterea unui act necesar. Este un proces administrativ și nu trebuie confundat cu recursul contencios, care implică o acțiune judecătorească în fața unei instanțe.

165. Recursul administrativ și recursul jurisdicțional sunt proceduri distincte, fiecare având regim juridic propriu și adresându-se unor entități diferite: autoritatea publică în cazul recursului administrativ și instanța judecătorească în cazul recursului contencios.

166. La nivel normativ, ambele forme de recurs au fost menționate și calificate de legiuitor. În acest sens: Art. 120 alin. (1) lit. h) din Codul Administrativ prevede obligativitatea includerii în structura actului administrativ individual a informației privind exercitarea căilor de atac; Art. 124 din Codul Administrativ stipulează că informația privind exercitarea căilor de atac va conține date privind: a) calea de atac care urmează să fie înaintată; b) denumirea și adresa autorității publice sau instanței de judecată la care trebuie înaintată calea de atac; c) termenul pentru exercitarea căii de atac.

167. Pornind de la faptul că se invocă atât adresa autorității publice, cât și cea a instanței de judecată, se deduce că sub noțiunea de „căi de atac” se înțeleg atât: - recursul administrativ – reglementat în Codul Administrativ al RM sub denumirea de procedură prealabilă; - recursul contencios – reglementat ca procedură a contenciosului administrativ. Astfel, Codul Administrativ prevede expres pentru persoanele vătămate de autoritățile publice două căi de soluționare a litigiilor administrative: - o cale de atac extrajudiciară (prejudiciardă); - o cale de atac judiciară (contencioasă).

168. Conform art. 19 din Codul Administrativ, cererea prealabilă este definită ca instituție care oferă o cale de soluționare prejudiciardă a litigiilor administrative, nu doar ca simplă petiție, ci ca o instituție menită să asigure remedierea într-o primă etapă a litigiului administrativ.

169. Mai mult, art. 208 alin. (1) din Codul Administrativ stabilește că: „Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege."

170. În cazul de față, procedura prealabilă este absolut necesară, neexistând vreo prevedere legală care să o excludă ca excepție.

171. În continuarea acestei analize, se impune examinarea prevederilor Legii nr. 69 din 14 aprilie 2016 privind organizarea activității notarilor, art. 27 alin. (3) și (7): - alin. (3): „Modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia este stabilit de Ministerul Justiției, cu consultarea Camerei Notariale"; - alin. (7): „Hotărârea Comisiei de licențiere poate fi contestată în instanța de judecată în condițiile legii."

172. Astfel, unica lege aplicabilă care reglementează procedura de contestare rămâne Codul Administrativ, care obligă la respectarea procedurii prealabile.

173. În raport cu cele expuse, devine esențial să clarificăm semnificația și valoarea juridică a noțiunii de „contestație" în cazul nostru și modul în care această instituție trebuie privită și aplicată în raport cu Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 631/2017.

174. Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 631/2017, nu oferă o definiție clară și certă a conceptului de „contestație". Din acest motiv, este evident că trebuie să ne conducem de prevederile normative și legale, de practica judecătorească, precum și de interpretările Curții Constituționale și ale Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO).

175. În raport cu ultimele două, așa cum am analizat anterior, instituția contestației trebuie văzută ca o procedură prealabilă necesară, care trebuie exercitată de autoritatea publică emitentă sau de o autoritate ierarhic superioară, respectând toate garanțiile procesuale, cu precădere existența unui remediu deplin intern, reprezentând astfel un recurs intern judecătoresc conform normelor de drept.

176. La nivel național, referitor la instituția contestației în materia notarială, nu există în prezent o reglementare consolidată și complet definită. În aceste condiții, este util să ne ghidăm după experiența altor domenii în care instituția contestației este deja consacrată și testată de practica judiciară, cum ar fi dreptul fiscal.

177. De exemplu, Codul Fiscal, la nivel legislativ, reglementează contestația la art. 133 alin. (1) pct. 12; iar la nivel de acte normative subordonate legii, Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Fiscal de Stat prevede contestația la pct. 9, lit. l). Practica judiciară este, de asemenea, vastă în aplicarea acestor norme.

178. Prin urmare, instituția contestației poate fi privită în prim plan ca o procedură prealabilă și, în plan secundar, ca un instrument de remediere efectivă a problemelor identificate, garantând aplicarea corectă și echitabilă a drepturilor persoanelor implicate.

179. Având în vedere toate aceste aspecte, este clar că instituția contestației prevăzută în Legea nr. 69 privind organizarea activității notarilor și în Regulamentul aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 631/2017 trebuie aplicată conform unei proceduri prealabile, cu efect de remediu absolut în plan intern, exercitând garanțiile corespunzătoare unei instanțe.

180. În concluzie, se impune admiterea cererii în sensul formulat, pe baza aplicării instituției contestației ca procedură prealabilă cu caracter obligatoriu și efect juridic complet. (f.d.111-125, Vol. I)

182. Ulterior, reclamanta a depus cerere de chemare în judecată de completare, în care a invocat/reiterat aceleași temeiuri de fapt și de drept, prin care a solicitat: anularea Deciziei Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. ***** din data de ***** privind nepromovarea examenului de calificare de către candidatul Galina Crețu ca fiind ilegală; obligarea Comisiei de Licențiere a Activității Notariale la emiterea actului administrativ individual favorabil, sub forma Deciziei de promovare a candidatului Crețu Galina cu o notă pentru proba scrisă egală cu „11,00” conform aprecierii Comisiei de contestație. (f.d.200-208, Vol. I)

183. La 04 martie 2025, reprezentantul autorității pârâte, Comisia de Licențiere a Activității Notariale, a depus referință la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind lipsită de temei. (f.d.176-180 Vol. I)

CHESTIUNI DE PROCEDURĂ

184. La 29 iulie 2024, potrivit fișei de repartizare a cererii, judecătorului Livia Mitrofan i-a fost repartizată spre examinare cererea de chemare în judecată (f.d.1 Vol. I)

185. Potrivit încheierii Judecătoriei *****, sediul Râșcani, din 15 august 2024, judecător Livia Mitrofan, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Crețu Galina împotriva Comisiei de Licențiere a Activității Notariale, având ca obiect anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil. (f.d.78-79 Vol. I).

186. Prin decizia Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel *****, din 24 octombrie 2024, s-a anulat încheierea Judecătoriei ***** (sediul

Râșcani) din 15 august 2024, cu restituirea cauzei spre judecare în Judecătoria ***** (sediul Râșcani), în același complet de judecată. (f.d.100-104 Vol.I)

187. Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Râșcani din 23 noiembrie 2024, s-a stabilit reclamantei termen pentru înlăturarea neajunsurilor sesizate la depunerea cererii de chemare în judecată formulată de Crețu Galina către Comisia de Licențiere a Activității Notariale cu privire la anularea actului. (f.d.107-108 Vol.I).

188. Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Râșcani din 05 martie 2025, cererea de chemare în judecată a fost acceptată în procedura generală, cu fixarea ședinței de judecată (f.d.173-174 Vol.I).

189. În ședința de judecată, reclamanta Crețu Galina, împreună cu avocatul său, Macar Alexandru, au solicitat admiterea integrală a acțiunii, invocând motivele de fapt și de drept expuse în cererea de chemare în judecată, precum și cele prezentate suplimentar în cadrul ședinței.

190. În ședința de judecată, reprezentantul autorității pârâtei Comisiei de Licențiere a Activității Notariale, fiind înștiințată legal despre data, ora, locul examinării cauzei, nu s-a prezentat. Astfel, ținând cont de întrunirea rigorilor de citare legală, în temeiul art.218 lit.d) Cod administrativ s-a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

191. În ședința de judecată, reprezentantul autorității terțe, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, deși a fost legal înștiințat despre data, ora și locul examinării cauzei, nu s-a prezentat. În aceste condiții, constatând întrunirea cerințelor de citare legală, în temeiul art. 218 lit. d) din Codul administrativ, s-a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

APRECIEREA INSTANȚEI

192. Studiind cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, examinând probele administrate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța reține următoarele.

193. Conform prevederilor art. 189 alin. (1) şi (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci cînd autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

194. Potrivit art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea

litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

195. Conform art. 3 Cod administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

196. Potrivit art. 18 Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

197. Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sînt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

198. Potrivit art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenția.

199. Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

200. Potrivit art. 225 alin. (1) şi (2) din Codul administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

201. Conform art. 206 alin.(1) Cod administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

202. Potrivit art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

203. Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanţa de judecată constată că reclamantul a respectat procedura de depunere a acţiunii, precum şi termenul de depunere a acţiunii în instanța de contencios administrativ, motiv pentru care instanţa judecătorească constatând că acţiunea este admisibilă, va examina fondul acesteia.

204. Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul şi care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

205. Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, în temeiul art. 22 şi 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie *anularea Deciziei Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. ***** din data de ***** privind nepromovarea examenului de calificare de către candidatul Galina Crețu ca fiind ilegală; obligarea Comisiei de Licențiere a Activității Notariale la emiterea actului administrativ individual favorabil, sub forma Deciziei de promovare a candidatului Crețu Galina cu o notă pentru proba scrisă egală cu „11,00" conform aprecierii Comisiei de contestație*.

206. În speță, instanța reține că, în susținerea cererii de chemare în judecată, reclamanta Crețu Galina a invocat următoarele argumente principale: - lipsa competenței Comisiei de contestație de a verifica și de a se pronunța asupra legalității sau temeiniciei deciziei de nepromovare, întrucât nicio prevedere legală nu îi conferă această posibilitate, anularea deciziei putând fi realizată exclusiv de către autoritatea emitentă; - caracterul arbitrar al procedurii de admitere în notariat în cadrul examenului de calificare, procedură lăsată la libera apreciere a fiecărui membru al Comisiei de Licențiere a Activității Notariale; - lipsa motivării deciziei Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. *****, aceasta neconținând argumente clare și suficiente care să justifice respingerea reclamantei.

207. Din cuprinsul cererii de chemare în judecată rezultă că reclamanta susține că nicio prevedere legală nu conferă Comisiei de contestație competența de a verifica ori de a se pronunța asupra legalității sau temeiniciei deciziei de nepromovare, aceasta putând fi anulată exclusiv de către autoritatea emitentă.

208. Cu referire la afirmațiile menționate supra, instanța reține că, în corespundere cu prevederile art. 21 alin. (3), alin. (6) și alin. (7) din cu privire la organizarea activității notarilor, modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia este stabilit de Ministerul Justiţiei, cu consultarea Camerei Notariale. Rezultatele examenului de calificare în profesia de notar sînt aprobate printr-o hotărîre a Comisiei de licenţiere, care se aduce la cunoştinţa persoanelor participante la examen în termen de 5 zile lucrătoare de la data susţinerii examenului şi se publică pe paginile web oficiale ale Camerei Notariale şi Ministerului Justiţiei. Hotărîrea Comisiei de licenţiere poate fi contestată în instanţa de judecată în condiţiile legii. Nu pot fi contestate în instanță notele acordate de către Comisia de licențiere și de către membrii Comisiei.

209. Prin urmare, procedura desfășurării examenului de calificare în profesia de notar, inclusiv modul și procedura de contestare a rezultatelor acestuia, este reglementată de Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 631/2017 (în continuare – Regulamentul nr. 631/2017).

210. Cu referire la speță, instanța constată că, potrivit pct. 4–6 din Regulamentul nr. 631/2017, examenul constă din două etape: 1) etapa I – proba scrisă; 2) etapa II – proba verbală. Prima etapă constă din răspunsul la trei subiecte practice din domeniile dreptului civil, procedurii civile, dreptului funciar, dreptului familiei, dreptului internațional privat, a legislaţiei notariale şi procedurii notariale. A doua etapă constă din răspunsul la două subiecte teoretice din activitatea notarială.

211. Prin Hotărârea nr. 2 din 2 mai 2024, Comisia de Licențiere a Activității Notariale a decis desfășurarea probei scrise a examenului de calificare în profesia de notar la data de 5 iunie 2024. (f.d.127 Vol. I)

212. Prin Hotărârea nr. 1 din 30 mai 2024, Comisia de Licențiere a Activității Notariale a aprobat lista candidaților admiși pentru participarea la proba scrisă a examenului de calificare în profesia de notar, probă care s-a desfășurat la data de 5 iunie 2024, ora 10:00, în incinta Ministerului Justiției. Printre candidații admiși pentru participarea la examenul de calificare în profesia de notar s-a numărat și reclamanta Crețu Galina. (f.d.128-129 Vol. I)

213. Astfel, procedura de desfășurare a probei scrise a examenului de calificare în profesia de notar este reglementată de Capitolul IV din Regulamentul nr. 631/2017.

214. Potrivit pct. 52 din Regulamentul nr. 631/2017, evaluarea răspunsurilor candidaților la proba scrisă și verbală se face după finalizarea etapei respective a examenului. Evaluarea răspunsurilor la fiecare subiect al probelor scrise și verbală se realizează separat cu aplicarea scării de notare de la 1 la 5. Fiecare membru al Comisiei

de licenţiere prezent la şedinţă aplică semnătura pe fiecare pagină a lucrării verificate și trece în borderoul de notare, prevăzut la anexa nr. 2, nota de evaluare a răspunsului la fiecare subiect, precum și punctajul total acumulat, rezultând din suma notelor de evaluare a răspunsului la fiecare subiect.

215. Prin Decizia Comisiei de Licențiere a Activității Notariale din ***** au fost evaluate lucrările probei scrise, corespunzătoare etapei I a examenului de calificare în profesia de notar.

216. Potrivit Deciziei Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. PS 29 din *****, s-a constatat nepromovarea examenului de calificare în profesia de notar de către candidata Crețu Galina. (f.d. 132–134, Vol. I)

217. Candidații care nu au fost de acord cu deciziile Comisiei de Licențiere a Activității Notariale au formulat contestații, în conformitate cu prevederile pct. 66 din Regulamentul nr. 631/2017. Ca urmare a examinării contestațiilor, în temeiul pct. 76 din același Regulament, Comisia de contestație, prin Hotărârea nr. 1 din 27 iunie 2024, adoptată cu votul unanim al membrilor, a aprobat rezultatele examinării contestațiilor aferente etapei I a examenului de calificare în profesia de notar, notele la proba scrisă fiind majorate, inclusiv în cazul reclamantei Crețu Galina, de la nota „8” la nota „11”.

Mențiune: Se menține decizia Comisiei de Licențiere a Activității Notariale privind nepromovarea probei scrise a examenului de calificare în profesia de notar, având în vedere obținerea, la unul dintre subiecte, a unei note mai mici de 3,00. (f.d. 137, Vol. I)

218. Potrivit pct. 72 și pct. 73 din Regulamentul nr. 631/2017, comisia de contestaţie analizează contestaţiile depuse şi reexaminează lucrările la proba scrisă şi răspunsurile la proba verbală, conform aceloraşi reguli privind procedura de evaluare a rezultatelor examenului. La reevaluarea lucrărilor la proba scrisă şi răspunsurilor la proba verbală, Comisia de contestaţie nu poate micşora nota iniţial obţinută de candidat. Orice modificare a notei urmează a fi justificată și expusă în decizia motivată a Comisiei de contestație.

219. Prin urmare, Comisia de contestație, prin Hotărârea nr. 1 din 27 iunie 2024, a examinat contestația depusă la proba scrisă, fără a se expune asupra legalității deciziei motivate de nepromovare a examenului.

220. Comisia de contestație se constituie ad-hoc și are competența exclusivă de a evalua lucrările candidaților în strictă corespondență cu prevederile Regulamentului nr. 631/2017, aplicând aceeași metodă și procedură de evaluare utilizată de Comisia de Licențiere a Activității Notariale. Aceasta nu are competența de a analiza legalitatea sau nelegalitatea hotărârilor emise de Comisia de Licențiere a Activității Notariale.

221. De asemenea, Comisia de contestație nu este organ ierarhic superior față de Comisia de Licențiere a Activității Notariale, iar hotărârile emise ca urmare a examinării contestațiilor formulate de candidați privind notele obținute la etapele examenului de

calificare în profesia de notar nu constituie acte administrative, ci reprezintă operațiuni administrative.

222. Totodată, reclamanta invocă că procedura de admitere în notariat, în cadrul examenului de calificare, ar fi arbitrară, lăsată la libera apreciere a fiecărui membru al Comisiei de Licențiere a Activității Notariale, care ar putea, chiar individual, să influențeze rezultatul după bunul plac. Potrivit reclamantei, acest mod de examinare ar încălca principiul previzibilității, subminând transparența și obiectivitatea evaluării.

223. În acest context, instanța reține că principiile legalității și imparțialității guvernează procedura administrativă și activitatea Comisiei de Licențiere a Activității Notariale în exercitarea mandatului său legal. Activitatea Comisiei de Licențiere a Activității Notariale se desfășoară în conformitate cu rigorile legale prevăzute la pct. 52 din Regulamentul nr. 631/2017, care stabilește modul și criteriile de evaluare a lucrărilor candidaților.

224. În consecință, obiecțiile referitoare la modul de evaluare a candidaților nu pot fi primite nici din perspectiva art. 21 alin. (7) din Legea nr. 69/2016 privind organizarea activității notarilor, care prevede expres că hotărârile Comisiei de licențiere pot fi contestate în instanță în condițiile legii, însă notele individuale acordate de Comisia de licențiere și de membrii acesteia nu pot fi contestate în fața instanței.

225. Mai mult, majorarea notelor de către Comisia de contestație nu a fost motivată în mod explicit. Motivarea reprezintă unul dintre principiile fundamentale ale procedurii administrative, reglementate de Codul administrativ, fiind parte integrantă a actului administrativ individual și condiționând legalitatea acestuia. Prin motivarea modificării notelor candidaților, Comisia de contestație își îndeplinește unul dintre obiectivele principale – corectarea eventualelor erori în evaluarea anterioară, asigurând astfel echitatea și standardul de calitate al procedurii.

226. Instanța reține că, în ceea ce privește lucrarea reclamantei, aceasta a fost examinată atât de Comisia de licențiere a activității notariale, cât și de Comisia de contestație. Invocarea unor presupuse încălcări privind egalitatea de tratament, proporționalitatea sau corectitudinea cercetării de fapt din oficiu este inadmisibilă. Comisia de contestație a analizat contestația reclamantei, nu a respins-o, ci a majorat nota acesteia, aplicând aceleași principii utilizate pentru contestațiile celorlalți candidați și luând în considerare particularitățile fiecărei lucrări.

227. Instanța va evidenția faptul că, prin Hotărârea nr. 1 din 27 iunie 2024, Comisia de contestație, deși a majorat nota reclamantei la proba scrisă de la „8” la „11”, a decis menținerea Deciziei Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. ***** din *****, întrucât la unul dintre subiecte reclamanta a obținut o notă mai mică de „3”, ceea ce echivalează cu nepromovarea examenului.

228. Reclamanta mai arată că Decizia Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. ***** din ***** nu conține argumentarea motivelor respingerii. Nemotivarea unei decizii, în condițiile în care un act normativ prevede expres necesitatea motivării, constituie un fapt ilegal, care afectează dreptul persoanelor vizate de a exercita un remediu efectiv.

229. În corespondență cu prevederile art. 118 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

230. Conform prevederilor pct. 61 din Regulamentul nr. 631 din 7 august 2017 privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, pentru fiecare candidat care nu a promovat examenul, Comisia de licențiere are obligația de a întocmi separat o decizie motivată de nepromovare. Această decizie trebuie să cuprindă: 1) Data emiterii deciziei; 2) Numele și prenumele membrilor Comisiei de licențiere; 3) Numele și prenumele candidatului care nu a promovat examenul; 4) Motivele pentru care candidatul nu a promovat examenul.

231. Astfel, regulamentul stabilește expres cerințele de motivare a deciziei de nepromovare, în vederea respectării principiilor legalității, transparenței și al posibilității de exercitare a căilor de atac de către candidați.

232. Prin urmare, raportând la prevederile art. 118 alin. (1) și (3) din Codul administrativ și la pct. 61 din Regulamentul nr. 631/2017, se poate concluziona că Decizia Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. ***** din ***** respectă criteriile obligatorii de motivare a soluției adoptate.

233. Astfel, din conținutul deciziei rezultă clar că, în urma verificării lucrării scrise cu cifrul ***** de către toți membrii Comisiei, conform Centralizatorului comun al notării probei scrise întocmit în baza anexelor 3 și 4 la Regulamentul nr. 631/2017, lucrarea a fost notată astfel:

- Subiectul 1: nota „3”;
- Subiectul 2: nota „3”;
- Subiectul 3: nota „2”.

234. Prin urmare, punctajul total acumulat de candidata Galina Crețu pentru etapa I, proba scrisă, a examenului de calificare în profesia de notar din 5 iunie 2024, este „8”.

235. În corespondență cu prevederile pct. 59 din Regulamentul nr. 631/2017, nota finală minimă de promovare a examenului este 20,00, cu condiţia ca nota obţinută la fiecare subiect a examenului nu este mai mică de 3,00, iar nota la proba scrisă nu este mai mică de 10,00. În cazul în care candidatul obține la un subiect dintr-o probă a examenului o notă mai mică de 3,00 sau la proba scrisă o notă mai mică de 10,00, în privința acestuia Comisia de licențiere adoptă o decizie de nepromovare a examenului după finalizarea evaluării răspunsurilor la proba respectivă și întocmirea centralizatorului comun al notării probei respective, potrivit prevederilor pct. 55.

236. În situația de față, urmare a evaluării lucrării scrise întocmite de reclamantă, aceasta a obținut la unul dintre subiecte o notă mai mică de „3”, iar nota totală a fost mai mică de „10”. Conform pct. 59 din Regulamentul nr. 631/2017, Comisia de Licențiere a Activității Notariale avea obligația legală de a emite o decizie de nepromovare a examenului de admitere în profesia de notar pentru reclamantă.

237. Referitor la pretenția reclamantei de a fi emis un act administrativ individual favorabil, cu nota „11” la proba scrisă, se menționează că, potrivit pct. 74 din Regulamentul nr. 631/2017, nota la proba scrisă şi, după caz, nota la proba verbală, după soluţionarea contestaţiei reprezintă media aritmetică a notelor acordate de către fiecare membru al Comisiei de contestaţie. Prevederile Capitolului IV se aplică în mod corespunzător.

238. Astfel, Comisia de Licențiere a Activității Notariale nu poate fi obligată să emită o hotărâre de promovare a reclamantei la proba scrisă, deoarece Comisia de contestație a menținut Decizia Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. ***** din *****, constatând că media aritmetică între nota „8” stabilită de Comisia de Licențiere a Activității Notariale și nota „11” stabilită de Comisia de contestație este „9,5”, adică sub nota minimă necesară pentru promovarea probei scrise – „10”.

239. În situația de față, pct. 59 din Regulamentul nr. 631/2017 prevede clar și expres că obținerea de către candidat a unei note mai mici de „3” la un subiect sau a unei note mai mici de „10” la proba scrisă reprezintă temei pentru emiterea unei decizii de nepromovare a examenului. Prin urmare, orice critică invocată de reclamantă în susținerea acțiunii nu poate fi reținută de instanța de judecată.

240. Potrivit art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

241. De altfel, admiterea de către instanța de judecată a unei situații contrare ar constitui o încălcare a principiului separației puterilor în stat, precum și a principiilor legalității, tratamentului egal, profesionalismului, transparenței și a dreptului celorlalți candidați la funcția de notar.

242. În consecință, în măsura în care sunt ridicate probleme privind drepturile reclamantei, pretins încălcate prin adoptarea hotărârilor de către Comisia de licențiere, instanțele de contencios administrativ trebuie să efectueze un control care să asigure protecția efectivă a acestor drepturi, în conformitate cu Constituția, jurisprudența Curții Constituționale, Convenția Europeană a Drepturilor Omului și jurisprudența Curții Europene.

243. În vederea respectării standardului rezonabilității, Curtea Constituțională a relevat că instanța de contencios administrativ trebuie să verifice dacă motivarea punctajului de către Comisie sprijină, în întregul ei, hotărârea adoptată. Cu alte cuvinte, instanțele de contencios trebuie să manifeste deferență față de Comisia de licențiere și nu trebuie să se angajeze în elaborarea unei alte motivări proprii.

244. În susținerea celor enunțate, se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 3/2021, potrivit căreia, cu referire la articolul 20 din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care îi încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime. Curtea precizează că posibilitatea de a contesta un concurs constituie un mijloc de realizare a dreptului de a ocupa funcția pentru care s-a organizat concursul. Totodată, instanța de judecată nu se poate substitui organului colegial, nu poate invalida opțiunea votului secret exercitat de membrii acestuia și nu poate înlocui evaluările Comisiei cu evaluările proprii ale judecătorului. Competența instanței constă în verificarea respectării regulilor de organizare și desfășurare a concursului.

245. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că procedura prin care comisiile evaluează examenele profesionale pentru admiterea în organisme profesionale implică o evaluare a cunoștințelor și experienței candidatului. Aceasta este comparabilă cu un examen școlar sau universitar și nu reprezintă exercitarea funcției judiciare, astfel că garanțiile articolului 6 din Convenție nu se aplică pentru dezacordurile rezultate (*decizia San Juan v. Franța, 28 februarie 2002*).

246. În litigiu, se reține că: acest precedent susține ideea că instanța nu se poate substitui comisiei de examinare și nu poate recalcula sau reevalua notele, ci doar poate verifica dacă procedura legală și regulile interne au fost respectate. Criticile privind modul de evaluare sau discrepanțele între notele candidaților nu constituie, în sine, încălcări ale dreptului la un proces echitabil în sensul articolului 6 din Convenție.

247. Instanța reține că, în cadrul ședinței de judecată, reclamanta a susținut că, în opinia sa, modul de calcul al mediei, prevăzut de Regulamentul nr. 631/2017, dezavantajează participanții la examenul de calificare în profesia de notar. De asemenea, reclamanta a invocat că regulamentul de apreciere nu este în concordanță cu alte regulamente aplicabile pentru concursurile de ocupare a funcțiilor din domeniul dreptului.

248. Astfel, reclamanta și-a exprimat dezacordul cu Regulamentul nr. 631/2017, care este un act administrativ normativ. Conform art. 191 alin. (2) din Codul administrativ, Curțile de apel soluționează, în primă instanță, acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu fac obiectul controlului de constituționalitate.

249. Prin urmare, în situația în care reclamanta contestă Regulamentul nr. 631/2017, aceasta trebuie să își formuleze acțiunea la Curțile de apel, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (2) din Codul administrativ.

250. Potrivit art. 21 alin. (1) și (2) din Codul Administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

251. Astfel, se constată că argumentele reliefate de reclamantă în cererea de chemare în judecată sunt nepertinente și lipsite total de suport juridic, ceea ce denotă netemeinicia cererii de chemare în judecată cu solicitările formulate.

252. În acest context, instanța judecătorească subliniază că, pentru a fi anulat un act administrativ, reclamantul exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general să-și expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-și întemeieze cererea de chemare în judecată pe prevederile exprese a legii: 1) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate; 2) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, urmează să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia; 3) în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, urmează să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

253. Potrivit art.224 alin.(1) lit.f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

254. În concluzie, argumentele reclamantului nu pot fi reținute, deoarece aceasta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar actul contestat se întemeiază pe o interpretare corectă a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor.

255. Reieşind din cele relatate supra, examinând temeiurile invocate de reclamantă întru anularea actelor contestate, în coraborare cu contraargumentele invocate de autoritatea publică pârâtă întru confirmarea legalității actelor administrative emise, instanța nu a identificat temeiuri de ilegalitate a actelor contestate, motiv pentru care acțiunea reclamantei este pasibilă de respins.

256. Totodată, instanța nu se expune asupra fiecărui argument invocat de participanții la proces, ținând cont de Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că, motivarea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat.

257. Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat chestiunile esențiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos, 19 aprilie 1994 , pct.61, seria A, nr.288).

258. În conformitate cu prevederile art.art.224-225, 229, 232 Cod Administrativ, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge acțiunea de contencios administrativ depusă de Crețu Galina către Comisiei de Licențiere a Activității Notariale, având ca obiect anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil, *ca neîntemeiată*.

Se explică că, hotărârile în fond se motivează în scris în termen de 45 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de apel depuse în termen sau în termen de 45 zile lucrătoare de la depunerea unei cereri de motivare a hotărîrii. Cererea de motivare a hotărîrii se depune în termenul de decădere de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, în temeiul art. 226 alin. (2) Cod administrativ al RM.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la ziua pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei *****, sediul Rîșcani.

Președintele ședinței

Judecător **Livia Mitrofan**